

Kemikalieinspektionen är en myndighet under regeringen. Vi arbetar i Sverige, inom EU och internationellt för att utveckla lagstiftning och andra styrmedel som främjar god hälsa och bättre miljö. Vi har tillsyn över reglerna för kemiska produkter, bekämpningsmedel, ämnen i varor och gör inspektioner. Vi granskar och godkänner bekämpningsmedel innan de får användas. Vi ger också tillsynsvägledning till kommuner och länsstyrelser. Vårt miljö kvalitetsmål är Giftfri miljö.

September 2018

Klassificering och märkning av kemiska produkter

Många kemiska produkter har farliga egenskaper som den som köper och använder produkterna behöver känna till. Du som säljer kemiska produkter behöver därför märka produkterna med information om farorna och hur produkterna kan hanteras säkert.

Farliga kemiska produkter ska vara klassificerade, märkta och förpackade enligt kraven i EU:s CLP-förordning innan de släpps ut på marknaden. Produkter som säljs i Sverige ska vara märkta på svenska. Om du säljer till yrkesmässiga användare ska du även lämna fördjupad information i ett säkerhetsdatablad.

Kemiska produkter är till exempel rengöringsmedel, målarfärg och lim. De flesta kemiska produkter är blandningar av flera ämnen. En kemisk produkt kan också bestå av ett enda ämne, som till exempel aceton eller ättiksyra.

Vem ska klassificera, märka och förpacka?

Ditt ansvar och dina skyldigheter enligt CLP-förordningen beror på vilken roll du har i leverantörskedjan. Om du tillverkar eller importerar ämnen eller blandningar ansvarar du för att de är klassificerade innan du släpper ut dem på marknaden. Import innebär att ta in ämnen och blandningar från länder utanför EU/EES.

Alla leverantörer, såväl tillverkare och importörer som distributörer och återförsäljare, ansvarar för att produkternas märkning och förpackning är korrekt.

Vad innebär det att klassificera?

Att klassificera innebär att bedöma om ett ämne eller en blandning är hälsofarlig, miljöfarlig eller har fysikaliska faror, som till exempel brandfara. I CLP-förordningen

Du som är leverantör av kemiska produkter ska se till att dina produkter är klassificerade och märkta enligt CLP-förordningen. I det här faktabladet får du information om reglerna.

Vad är CLP-förordningen?

Reglerna om klassificering, märkning och förpackning finns i förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP-förordningen).

Förordningen gäller i hela EU och i EES-länderna Island, Lichtenstein och Norge.

CLP står för de engelska orden Classification, Labelling and Packaging (klassificering, märkning och förpackning).

finns kriterier för att bedöma de olika farorna.

Ämnen eller blandningar klassificeras som farliga om de uppfyller något eller några av kriterierna i CLP-förordningen.

Det finns olika *faroklasser* som beskriver typen av

fara, exempelvis ”Frätande eller irriterande på huden”. Ämnen och blandningar kan uppfylla kriterierna för att klassificeras i flera olika faroklasser.

Faroklasserna är i sin tur indelade i olika *farokategorier* som anger graden av fara, till exempel ”Frätande eller irriterande på huden, kategori 1B”. Till varje faroklass och kategori hör särskilda *faroangivelser* som beskriver faran, till exempel ”Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon”.

Klassificeringen avgör vilken märkning produkten ska ha och påverkar hur produkten ska förpackas.

Att klassificera blandningar

För att klassificera en blandning enligt CLP-förordningen behöver du information om farliga egenskaper hos blandningen eller hos de ämnen som ingår.

I många fall kan du klassificera blandningar utifrån hur de ämnen som ingår är klassificerade. I andra fall kan du behöva klassificera utifrån testresultat som visar blandningens farliga egenskaper. Hur du ska göra framgår av kriterierna för varje faroklass.

Att klassificera ämnen

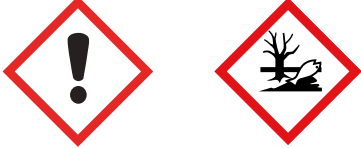
För vissa ämnen har ansvariga myndigheter inom EU beslutat om klassificering och märkning. Det kallas för *harmoniserad klassificering och märkning*. Du som tillverkar eller importerar måste använda den harmoniserade klassificeringen. Alla ämnen som har någon harmoniserad klassificering och märkning finns i bilaga VI till CLP-förordningen.

En harmoniserad klassificering omfattar inte alltid alla faroklasser. För ett ämne i bilaga VI behöver du därför själv bedöma om ämnet uppfyller kriterierna för de faroklasser som inte har harmoniserad klassificering.

De ämnen som inte finns i bilaga VI ska du själv klassificera med hjälp av kriterierna.

Vilka produkter ska vara märkta?

Ämnen och blandningar som uppfyller kriterierna för att klassificeras som farliga ska vara märkta när de släpps ut på marknaden. Även blandningar som inte klassificeras som farliga, men som innehåller farliga ämnen, kan i vissa fall behöva märkas med särskilda fraser. Ett exempel är märkningsfrasen ”Innehåller ämnets namn. Kan orsaka en allergisk reaktion.”

	Produktnamn
Faropiktogram →	
Signalord →	Varning
Faroangivelse (fara med produkten) →	Irriterar huden. Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.
Skyddsangivelser (hur man skyddar sig) →	Tvätta händerna grundligt efter användning. Använd skyddshandskar/skyddskläder/ögonskydd/ansiktsskydd. Vid hudkontakt: Tvätta med mycket vatten. Vid hudirritation: Sök läkarhjälp. Förvaras oåtkomligt för barn. Undvik utsläpp till miljön.
Farliga ämnen i produkten →	Ämne A Ämne B
Volym/mängd →	500 ml
Kontaktuppgift till den som släppt ut produkten på marknaden →	Kemi AB Kemivägen 32 142 11 Stockholm 08-123456

Exempel på en etikett med märkning.

Vad ska märkningen innehålla?

Märkningen på förpackningen ska innehålla standardiserade fraser och symboler som tillsammans upplyser användaren om produktens farliga egenskaper och hur den kan hanteras på ett säkert sätt.

Symboler, så kallade faropiktogram, ska tillsammans med signalordet uppmärksamma användaren på att produkten har farliga egenskaper.

Signalordet kan vara *Fara* eller *Varning*.

Faroangivelserna upplyser om produktens farliga egenskaper och skyddsangivelserna talar om hur man kan skydda sig själv och miljön.

Märkningen ska också innehålla kontaktuppgifter till leverantören och namn på farliga ämnen i produkten.

Hur ska märkningen utformas?

Märkningen ska vara tydlig, lättläst och avskild från annan text på förpackningen. Informationen ska

Vägledning om märkning

Mer information om vad märkningen ska innehålla och hur den får utformas kan du hitta i Echas vägledning om märkning och förpackning.

Kemikalieinspektionen har en plansch som ger en bra översikt över CLP-förordningens alla faroklasser och farokategorier och vilken märkning i form av faroangivelser, piktogram och signalord som följer av respektive klassificering. Planschen ger också en förklaring till vad de olika koderna i klassificerings- och märknings-systemet i CLP står för.

De nio symbolerna (faro-piktogram) som används i märkningen för olika typer av faror.

vara på svenska för produkter som säljs i Sverige, men det är tillåtet att använda flera språk utöver svenska så länge märkningen förblir tydlig och lättläst.

Du ska lämna informationen på en etikett på förpackningen eller trycka uppgifterna direkt på förpackningen. Faro- och skyddsangivelser ska placeras intill varandra på etiketten. Det finns bestämmelser om minsta tillåtna storlek på etiketter och faropiktogram.

Om förpackningen är så liten eller har en sådan form att den inte kan ha fullständig märkning så kan uppgifterna i vissa fall lämnas på annat sätt. Läs mer i Echas vägledning om märkning och förpackning.

Produktinformation vid e-handel

Om du säljer kemiska produkter via internet måste du informera kunderna om produkterna har farliga egenskaper.

Enligt CLP-förordningen ska information om produktens farlighet även finnas med i reklam, till exempel när du marknadsför den på en webbplats. På så sätt får kunderna information om farorna med produkten innan köpet.

Förpackning

Alla farliga kemiska produkter ska ha en förpackning som är så hållbar att innehållet inte kan läcka ut. Förpackningen och förslutningen ska tåla påverkan och slitage under hela produktens livslängd.

Farliga kemiska produkter får inte säljas i förpackningar som genom sitt utseende kan vara lockande för barn. Förpackningarna ska inte heller kunna förväxlas med till exempel livsmedel eller kosmetika.

Vissa produkter som säljs till allmänheten ska också vara försedda med barnskyddande förslutning eller varningsmärkning för personer med nedsatt syn, så kallad kännbar (taktil) märkning.

Märkningskrav i andra regler

Många kemiska produkter ska förutom märkning enligt CLP-förordningen också märkas enligt andra regler. Den informationen ska också finnas på etiketten, men inte blandas med märkningsuppgifterna enligt CLP-förordningen. Det här gäller bland annat bekämpningsmedel, färger och lacker samt tvätt- och rengöringsmedel.

Anmälan till Echas register

Du som tillverkar ämnen eller importerar ämnen eller blandningar kan behöva anmäla ämnens klassificering till den Europeiska kemikaliemyndigheten Echa. Anmälan ska göras inom en månad från det att produkterna släpps ut på marknaden. Uppgifterna samlas i en databas, det så kallade klassificerings- och märkningsregistret. Databasen innehåller klassificerings- och märkningsinformation om cirka 140 000 ämnen på EU:s marknad. Databasen innehåller både harmoniserade klassificeringar och företagens klassificeringar.

Anmäla uppgifter till Giftinformationscentralen

Om du importerar eller tillverkar blandningar som klassificeras som farliga kan du behöva lämna uppgifter som kan användas om det skulle ske en olycka. För produkter som släpps ut på den svenska marknaden ska uppgifterna lämnas till Giftinformationscentralen (GIC).

Från 1 januari 2020 gäller nya regler för vilka uppgifter som ska lämnas och hur. Reglerna finns i en ny bilaga, bilaga VIII, och införs stegvis.

De nya reglerna innebär dessutom att märkningen på vissa produkter kommer att behöva innehålla en så kallad *Unique Formula Identifier* (UFI-kod). Koderna ska underlätta för Giftinformationscentralen att ge rätt information vid förgiftningar och olyckor.

Märkning på arbetsplatser

Reglerna om märkning enligt CLP-förordningen gäller vid överlåtelse, alltså om du säljer eller på annat sätt tillhandahåller produkter.

När det gäller märkning av farliga kemiska produkter som används på arbetsplatser och inte säljs vidare, är det istället Arbetsmiljöverkets regler som gäller. Reglerna om märkning och skyltning på arbetsplatsen är anpassade till CLP-förordningen.

Släppa ut en produkt på marknaden

Att släppa ut en kemisk produkt på marknaden innebär att man, mot betalning eller kostnadsfritt, levererar eller tillhandahåller produkten till någon annan. Om man importerar en kemisk produkt från ett land utanför EU/EES, räknas det också som utsläppande på marknaden.

Så hittar du i CLP-förordningen

Regler om *klassificering* av ämnen och blandningar finns i avdelning II i CLP-förordningen. Kriterierna för att bedöma farliga egenskaper finns i bilaga I.

Regler om *märkning* av kemiska ämnen och blandningar finns i avdelning III, och i bilaga I och II. Faroangivelser finns i bilaga III. Skyddsangivelser finns i bilaga IV.

Regler för *förpackningar* finns i avdelning IV och i bilaga II.

Förteckningen över harmoniserad EU-gemensam klassificering och märkning finns i bilaga VI till CLP-förordningen.

Mer information

På [Kemikalieinspektionens webbplats](http://www.kemi.se/clp) finns mer information om CLP-förordningen:
www.kemi.se/clp

Kemikalieinspektionens nyhetsbrev:
www.kemi.se/nyheter-fran-kemikalieinspektionen.

Om du har frågor om reglerna kan du fråga oss:
www.kemi.se/fraga

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
www.msb.se
MSB, är expertmyndighet för kemiska produkters fysikaliska faror.

Europeiska kemikaliemyndigheten Echa har vägledningar och information på sin webbplats.
<https://echa.europa.eu/sv/guidance-documents/guidance-on-clp>
<https://echa.europa.eu/sv/support/mixture-classification>

Klassificerings- och märkningsregistret:
<https://echa.europa.eu/sv/regulations/clp/cl-inventory>

Arbetsmiljöverket
www.av.se
Arbetsmiljöverket ansvarar för regler om märkning av kemikalier som används på arbetsplatser.